

Sygn. akt IV KK 468/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)
SSN Marek Pietruszyński (sprawozdawca)
SSN Eugeniusz Wildowicz

Protokolant Olga Tyburc - Żelazek

w sprawie **L. G.**

skazanego za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 11 stycznia 2023 r.

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

kasacji Rzecznika Praw Obywatelskich wniesionej na niekorzyść skazanego od prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach, Wydział VI Karny Zamiejscowy w Piekarach Śląskich z dnia 4 lutego 2022 r., sygn. akt VI K 984/21,

**uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze
i sprawę w tym zakresie przekazuje Sądowi Rejonowemu w
Tarnowskich Górach, Wydział VI Karny Zamiejscowy w Piekarach
Śląskich do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Prokurator Rejonowy w Tarnowskich Górach wystąpił do Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach Wydział VI Karny Zamiejscowy w Piekarach Śląskich z

wnioskiem o wydanie na posiedzeniu, wobec L. G. wyroku skazującego i orzeczenie, uzgodnionej z nim kary 6 miesięcy ograniczenia wolności, polegającej na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne, w wymiarze 20 godzin miesięcznie, za czyn z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 i 2 k.k., polegający na tym, że w okresie od 10 do 11 grudnia 2021 r. w R. w sklepie M., przy ul. [...], działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru po uprzednim wykorzystaniu nieuwagi personelu sklepu, dokonał zaboru w celu przywłaszczenia rzeczy na łączną kwotę 704,38 zł, na szkodę sklepu M. S.A. z/s w R..

Wyrokiem z dnia 4 lutego 2022 r. Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach Wydział VI Zamiejscowy w Piekarach Śląskich, sygn. VI K 984/21 uznał L. G. za winnego popełnienia zarzuconego mu czynu i za to na mocy art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 34 § 1a pkt 1 k.k. i art. 35 § 1 k. wymierzył mu karę 6 miesięcy ograniczenia wolności, polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym.

Orzeczenie uprawomocniło się bez postępowania odwoławczego.

Od tego wyroku kasację na niekorzyść skazanego wniósł Rzecznik Praw Obywatelskich, zarzucając mu rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie prawa procesowego, tj. art. 343 § 6 k.p.k. w zw. z art. 335 § 1 zd. 1 k.p.k., polegające na uwzględnieniu wniosku prokuratora o orzeczenie wobec oskarżonego, uzgodnionej z nim kary ograniczenia wolności zamiast kary pozbawienia wolności, bez jednoczesnego orzeczenia środka karnego, środka kompensacyjnego lub przepadku, których orzeczenie w tej sytuacji, zgodnie z treścią art. 37a § 1 k.k. było obligatoryjne.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Tarnowskich Górach do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasację należało uznać za oczywiście zasadną, co umożliwiało jej uwzględnienie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Z wzajemnego powiązania art. 343 § 6 k.p.k. oraz art. 335 § 1 zd.1 k.p.k. wynika, że uwzględnienie wniosku prokuratora o wydanie przez sąd na posiedzeniu wyroku skazującego i orzeczenie uzgodnionych z oskarżonym kar lub innych środków przewidzianych za zarzucony występki jest możliwe wówczas, gdy nie będą temu stały na przeszkodzie cele postępowania karnego, a więc również, czy postulowana przez prokuratora prawnokarna reakcja na popełniony przez sprawcę czyn zabroniony będzie zgodna z przepisami prawa karnego materialnego. Zatem na sądzie spoczywa obowiązek przeprowadzenia kontroli wniosku z punktu widzenia zgodności z przepisami obowiązującego prawa materialnego. W szczególności sąd powinien zbadać zgodność wszystkich propozycji zawartych we wniosku z regułami obowiązującego prawa materialnego, w tym również dokonać właściwej oceny proponowanych kar. Nie wolno mu zaakceptować warunków porozumienia uzgodnionych wprawdzie między prokuratorem i oskarżonym, ale naruszających przepisy prawa materialnego. Stwierdzenie, że treść wniosku pozostaje w sprzeczności z prawem materialnym, obliuguje sąd *meriti* do wskazania stronom konieczności dokonania odpowiednich zmian, a w wypadku braku akceptacji dla tych modyfikacji ze strony uprawnionych podmiotów – sprawa powinna podlegać rozpoznaniu na zasadach ogólnych, bądź – w zależności od trybu, w jakim ów wniosek został złożony – należy zwrócić ją prokuratorowi [art. 343 § 3 i 7 k.p.k.] (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 24 lutego 2021 r., V KK 50320; 26 lutego 2021 r., I KK 10/20).

Przenosząc te rozważania na grunt tej sprawy podnieść należało, że Sąd pierwszej instancji, uwzględniając wniosek prokuratora, uzgodniony w zakresie wymiaru kary z oskarżonym, poprzestał na orzeczeniu wobec oskarżonego wyłącznie kary ograniczenia wolności, nie bacząc na treść art. 37a § 1 k.k., który mimo niepowołania go w sentencji wyroku, stanowił podstawę rozstrzygnięcia. Art. 37a § 1 k.k. stanowi, że jeżeli przestępstwo jest zagrożone tylko karą pozbawienia wolności nieprzekraczającą 8 lat, a wymierzona za nie kara pozbawienia wolności nie byłaby surowsza od roku, sąd może zamiast tej kary orzec karę ograniczenia wolności nie niższą od 3 miesięcy albo grzywnę nie niższą od 100 stawek

dziennych, jeżeli równocześnie orzeka środek karny, środek kompensacyjny lub przepadek. Zatem z treści tego przepisu wynika, że w sytuacji orzeczenia kary ograniczenia wolności zamiast kary pozbawienia wolności, orzeczenie środka karnego, środka kompensacyjnego lub przepadku miało w stanie prawnym obowiązującym w chwili wyrokowania charakter obowiązkowy.

W tym stanie rzeczy orzekający w sprawie Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach Wydział VI Karny Zamiejscowy w Piekarach Śląskich nie miał podstaw do uwzględnienia wniosku prokuratora o skazanie w trybie konsensualnym. Zgodnie z przepisem art. 343 § 3 k.p.k. powinien był uzależnić uwzględnienie wniosku od dokonania w nim przez prokuratora niezbędnej zmiany, zaakceptowanej przez oskarżonego bądź zwrócić sprawę prokuratorowi.

Natomiast uwzględniając wniosek i wydając wyrok na posiedzeniu zgodny z tym wnioskiem, rażąco naruszył wskazane w skardze przepisy prawa procesowego, również regulację prawa karnego materialnego w postaci art. 37 a § 1 k.k., co miało wpływ na treść wyroku.

Z tych względów Sąd Najwyższy uwzględniając kasację Rzecznika Praw Obywatelskich, na mocy art. 537 § 2 k.p.k. uchylił, nie będąc związanym wnioskiem kasacji, zaskarżony wyrok wyłącznie w zakresie orzeczenia o karze i sprawę przekazał - w tej części - do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Tarnowskich Górach Wydział VI Karny Zamiejscowy w Piekarach Śląskich.

Procedując ponownie w zakresie wynikającym z tego wyroku, Sąd pierwszej instancji podejmie na posiedzeniu próbę konwalidowania przez prokuratora, za zgodą oskarżonego, złożonego wniosku z uwzględnieniem treści art. 37a § 1 k.k., a wypadku braku w tym przedmiocie konsensu, postąpi po myśli art. 343 § 7 k.p.k.

Z tych względów orzeczono jak na wstępie.